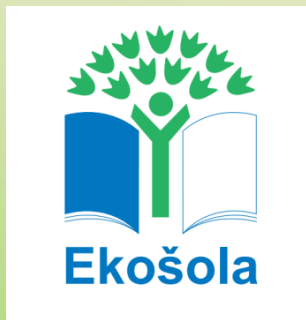

SPOZNAVANJE NARAVE IN USTVARJANJE Z ZELIŠČI KOT MOTIVACIJA ZA TRAJNOSTNO RAVNANJE Z NARAVO ZA OTROKE V VRTCU

Barbara Bečan Soklič, Vrtec Tržič

31. maj 2025 – OŠ Jožeta Gorjupa, Kostanjevica na Krki

UVOD

- Otroci poznajo živali, manj pa rastline – zlasti zelišča.
- Zelišča pogosto vidijo le kot suhe, pakirane izdelke.
- Z aktivnim učenjem so spoznali zelišča od sejanja do njihove uporabe.

Narava v predšolskem obdobju

- Zakaj je stik z naravo pomemben?
 - Otroci spoznavajo **naravne zakonitosti** in **medsebojno povezanost živih bitij**.
 - Naravo je treba **doživeti neposredno** – to omogoča **izkustveno učenje**.
 - Narava je **učilnica za vseživljenjsko učenje** in temelj **trajnostnega razvoja**.
- Učenje skozi igro v naravi:
 - Otroci spoznavajo **rastlinski in živalski svet**.
 - Učijo se **skrbi za rastline, čisto okolje** in osnov **trajnostnega ravnanja**.

Narava v predšolskem obdobju

- **Gojenje rastlin** omogoča otrokom:
 - spoznavanje **žive narave**,
 - razumevanje, kaj živa bitja potrebujejo za življenje,
 - razvoj **odgovornega odnosa** do narave.
- **Zakaj zelišča v vrtcu?**
 - **Nezahtevna za gojenje**, potrebujejo **malo prostora**.
 - Otroci spoznavajo izvor hrane in pomen **zdrave, sveže prehrane**.
 - Razvijajo **spoštljiv odnos** do živih bitij in narave.

Zelišča

Kaj so zelišča?

- V botaniki: **zeleni, neoleseneli** nadzemni deli rastline.
- V pogovornem jeziku: rastline z **zdravilnimi ali začimbnimi** lastnostmi.
- Uporabni deli: **listi, cvetovi, korenine, semena, čebulice**. (Grainer, 2007)

Nabiranje, sušenje in uporaba zelišč

Nabiranje zelišč

- Ne odstranimo več kot **1/5 listov**.
- Nabiramo **zgodaj zjutraj**, ko se posuši rosa.
- Uporabimo **oster nož**.
- Nabiramo le **toliko, kolikor potrebujemo**.

Sušenje zelišč

- Pomembno **hitro sušenje** – ohranimo **eterična olja**.
- Najboljši pogoji: **temen, zračen prostor**, temp. **21–38 °C**.
- Suha so, ko so:
 - listi **drobljivi**,
 - cvetovi **rahlo hrustljavi**.

Uporaba zelišč

- Kot začimbe, zdravilna sredstva, parfumi, kozmetika, barvila.
- Danes tudi dekorativni element v vrtu.

CILJI IN METODE DE LA

CILJI

- Otroci spoznajo, kaj potrebuje seme, da vzkali in zraste v rastlino.
- Spoznajo razliko med semenom in sadiko ter med sajenjem in sejanjem preko izkustvenega učenja.
- Učijo se odgovornega odnosa do rastlin.
- Spoznavajo uporabnost rastlin.

METODE

- opazovanje,
- pogovor,
- poskušanje,
- poimenovanje,
- raziskovanje z lastno aktivnostjo.

IZVEDENE DEJAVNOSTI

Setev zelišč v lončke

Opazovanje kalitve semen

- Uporaba povečevalnih stekel.
- Spremljanje kalitve semen.

Saditev zelišč v korito

- Spoznali smo: **meto, meliso, žajbelj, rožmarin, origano, drobnjak.**
- Otroci so zelišča **opazovali, tipali in vonjali.**
- Sadike smo posadili v korita.

Knjiga zeliščnih receptov

V knjižice smo vključevali:

- recepte vseh pripravljenih jedi z zelišči,
- slike uporabljenih zelišč,
- fotografije otrok med pripravo jedi.

Priprava žajbljevih bonbonov

- Otroci so z drobljenjem posušenega žajblja aktivno sodelovali.
- Opazovali so, kako sladkor zavre in se spremeni v lepljivo zmes.
- Z žličko smo oblikovali vroče kupčke, ki so se hitro strdili v bonbone.

Priprava namaza z drobnjakom

- Otroci so nabrali in narezali drobnjak.
- Pripravili smo namaz iz kisle smetane, jogurta in svežega drobnjaka.

Priprava pice

- Otroci so si sami izbrali sestavine in oblikovali svojo pico.
- Uporabili so tudi svež origano iz zeliščnega korita.

Igralnica kot motivacijski prostor

Ureditev kotička v igralnici:

- "Pehtin zeliščni kotiček", ki je postal motivacijski element projekta.

Plakat zelišč

- Na plakat smo nalepili:
 - slike zelišč, ki smo jih spoznali,
 - fotografije priprave jedi.

Učenje v naravi

- Spoznali smo zelišča v njihovem naravnem okolju.
- Naučili smo se:
 - kdaj jih nabiramo,
 - kako jih nabiramo brez škode za naravo.

ZAKLJUČEK

- Otroci so aktivno spoznavali zelišča in skrbeli za rastline.
- Projekt je spodbudil zanimanje za naravo in trajnostno ravnanje.
- Učili so se o pomenu zelišč in njihove uporabe v vsakdanjem življenju.
- Pridobljeno znanje ohranijo in prenesejo v domače okolje.

VIRI IN LITERATURA

- Greiner, K. (2007). Zelišča od A do Ž. Kranj, Narava.
- Janulewicz, M. (1994). Zelišča. Ljubljana, Mladinska knjiga.
- Katalinič, D. (2007). Sejemo, sadimo in raziskujemo že v vrtcu. Ljubljana, Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport.
- Kurikulum za vrtce (2011). Predšolska vzgoja v vrtcih. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport.

HVALA ZA VAŠO POZORNOST